

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

18 de Magisteria militari dignitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

De Magisteria militari dignitate.

CAP. 18.

- 1 Magister quis dicitur.
- 2 Magister populi dicitur.
- 3 Magister equitum quis. eod.
- 4 Praefectus praetorio quis.
- 5 Magister peditum.
- 6 Magistri militum prouinciales.
- 7 Praefectus praetorio Galliarum.
- 8 Praefectus praetorio Galliarum, & eorum potestas, eod. & num. 6.
- 9 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 10 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 11 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 12 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 13 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 14 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 15 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 16 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 17 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 18 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 19 Praefectus praetorio Galliarum, eod.
- 20 Praefectus praetorio Galliarum, eod.

10 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

11 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

12 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

13 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

14 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

15 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

16 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

17 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

18 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

19 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

20 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

21 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

22 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

23 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

24 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

25 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

26 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

27 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

28 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

29 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

30 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

31 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

32 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

33 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

34 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

35 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

36 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

37 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

38 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

39 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

40 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

41 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

42 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

43 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

44 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

45 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

46 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

47 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

48 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

49 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

50 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

51 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

52 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

53 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

54 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

55 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

56 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

57 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

58 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

59 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

60 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

61 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

62 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

63 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

64 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

65 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

66 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

67 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

68 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

69 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

70 *Praefectus praetorio Galliarum, eod.*

Illyricum. Addit & creauit cum orientalibus magistris aliam magistrum Iustinianus per Armeniam, sublato comite, cui commisit Armeniam primam & secundam, & Arzetenam, Atheznam, Balabethenam, & Zophenam, & Pontum Polemoniacum. *l. fin. de offic. magistr. milit. lib. 1. c. tit. 32.* In Imperio Occidentali erat magister peditum in praesenti, magister equitum in praesenti magister equitum per Gallias, vltra virum illustrem praefectum praetorio Italiz dicecefos. Sub dispositione viri illustris magistri peditum praesentis, erant comites certi militum, vt Italiae, Africae, Tingitaniae, tractus Argentoratensis, Britanniarum, litoris Saxonici per Britannias. Duces limitum decem, Mauritaniae, Caesariensis, Tripolitani, Pannoniae secunda, &c. Legiones palatinae 12. vt Iouiniani, Herculaniani seniores, &c. Auxilia palatina 63. vt cornuti seniores, braccati, &c. Legiones comitatenses 32. pseudocomitatenses 18. quae numerantur in Notitia vniuersae Imperii. Sub dispositione viri illustris & magistri equitum praesentis, vexillationes palatinae nouem: vexillationes comitatenses plures in praedicto libro relatae, vbi & de illis, quae cu viri illustris comite & magistro equitum Galliarum erant.

¶ In regno nostro Galliarum, magister equitum Praefectus est dicitur aliquando, seu comes stabuli sacri, cuius & meminerunt Roma, in l. de comitibus. & tribus, schola. lib. 12. c. tit. antiquis *Metor*, de quo nos fere alibi, diximus in *fundis*, c. 1. quo de comitibus tractamus. Sunt & tribuni militum quatuor, ad quos post magistrum militum rei militaris summa referretur, vocamus *marescharchos*, vel *mareschaulx*, quibus ea potestas in milites que magistris equitum. Eorumque partes sunt castris locum eligere, vnde a nonnullis magistris castrorum dicitur, milites in officio continere, in quos vix & necis potestatem habent, quod munus latrunculatoribus demandatur, qui ideo dicitur, *Prenoz*, *des mareschaulx*, qui prope modum similes illis, quos Irenarchos iura dicunt, *l. vni. de Irenarch. lib. 10. c. tit. 75. l. d. de custodia. res. in P. l. si. Irenarchos. de munerib. & honor. in P.* emendandae disciplinae publicae & moribus praefecti. Quibusque absque prouocatione ex regio edicto licet emanatos, apollidas, accos, per lasciuiam quid agentes, mulierum stupratos, poena capitali afflicere, existat *constitutio regia Francif. primi. tit. de iurisditione des prennoz. des mareschaulx & leus lieutenantis*, demum & qui de omni crimine militari cognoscunt. Et proinde isti latrunculatoribus magistris militum, vel tribunorum sunt perpetuo castrorum & exercituum comites, vt prospiciant quieti inbitorum seu regnicolarum, caueant ne vlla opprimantur a militibus seu a latronibus iniuria, quam subito, & quam citius fieri poterit vlcisci debent. *in constitutionibus Aureliae editis. in comitiis generalibus. artic. 66. 67. 68. vide Baldum de horum iurisditione in §. fin. de prohib. seu. aliena. per Federic. in vlt. feudor.* Quibus annexi iura eadem ob causas latrunculatoribus prouinciales, quibus eadem cura demandata est: ea tamen lege, vt fenefchalchos iuridicos, & iudices locorum ordinarios consulant, & cum illis conferant acta, quae in reos sibi subditos fecerint, vel quae inquiserint, vt iudicium ex illorum notione celeriter inferatur. *in d. constitut. Aurelia. art. 69.*

¶ Dicitur fuit omnibus latrunculatoribus tamen lex, ne de delictis & criminibus non militaribus cognoscant eorum, qui tempore, quo delinquant, domicilium alicubi & laarem fouent, sed remittant ad iudices ordinarios cum illorum acribus, *ead. constitut. artic. 70.* nullam enim est illis certum territorium, vt iudicatum in Senatu Parisiensi, anno 1388. ¶ Eodemque Senatusconsulto placuit, vt si prouocatione ab illis interposita quis eos aduersarios citet, dicunt *prendre en partie*, & bene prouocatum sententia iudicetur, possunt multa, & ad sumtus damnari. *Papus. lib. 4. Rhapsod. arestor. tit. 11. arest. 2. Anfrerius. in stylo parlant. in arestis. aresto 46.* Porro latrunculatoribus, & alii cuiuscumque gradus indices, tanquam aduersarii in ius vocantur prouocatione, scilicet, *font prima en partie*, demum ex officio, sine accusatore vel delatore, vel non seruatis iuris solemnitatibus iudicant: quia in eo casu, accusatoris vices agunt. *Barthol. in l. 2. §. si publico, ad leg. Jul. de adult. P. Innocentius. in c. in nostra, de procurat.* Ideo animaduertendum est illis, ne reos aliter iudicent: quam secundum acta & probata, *l. illicitus, §. veritas, de offic. presm. P. & secundum probationes*, quae sunt luce meridiana clariore, *l. si. de probat. C.* de quibus scriptura iudiciali, quam vocant *le proces*, consistet. *ca. quoniam contra, de probat. apud Gregor.*

¶ Nec f summario & praecipiti iudicio, adimenda est reis defensio, quae est naturalis: nec inaudium condemnari morte oportet. *l. 2. ad legem Corneliam, de sicariis, libr. 48. P. tit. 8. l. 3. de*

l. 3. de remilitar. in P. Clementin. pastoralis. de re iudic. Si enim iniuria, ex eo quod iure faciendum commissam potestati est, nascetur contra legem praescripta, *l. m. m. in re iudic. vnde vi. C. & precladeretur innocentibus vel temere suspicibus, vel calumniose delatis, purgandi criminis occasio, vita cum loquendi facultate, supplicio intercepta.* & daretur latrunculatoribus grassandi impune occasio: cum tamen fatius sit nocentem absolui, quam infontem damnari. *Labsonem, de poen.* Proinde eum in minimis & civilibus negotiis iudicatur iudici, vt plena disquisitione ea examinet, *l. iudices. 9. & a. ubi. in h. m. de iudic. lib. 3. C. tit. 1. §. sed hoc, vt cum de appella. cognosc. in a. ubi. coll. 8. confit. 1. 2. ca. iudicantem. 30. q. 5. multo magis, vbi de vitæ hominis agitur discrimine, cauius & diligentiori calculo res examinari & perpendi debet. *l. addictos. de episc. audi. C. l. addictos. c. vbi periculum, de elect. in 6.* Nec arbitrio vnus hominis iudicis videlicet committi debet: neque vt id committatur a principe iuste impetrari potest: & si impetretur, iniuste fiet. Quo denique negotii totius cognitionem tollit, & vices principis negotii exhaurit, sine grati alterius partis dispendio conuelli non potest. *l. 2. de precibus Impera. offer. lib. 1. C. tit. 22.* In lege Julia de repetundis caput est, vt iudex, qui ob h. minem necandū pecuniam accepit, vel non accepit, vel quem punire non debebat, interfecerit vel innocentem, vel quem punire non debebat, capite plectatur, in insulam deportetur, vt pleriq; paniti sunt. *M. v. cellus in l. lex Julia. 7. §. fin. ad leg. Jul. repetundar. lib. 48. P. tit. 11.* Opportet itaque hos latrunculos prius crimina reorum iurisdictionis suæ discutere, quam damnare, nec ordine turbato prius damnare, & deinceps probationes quaerere & literis mandare. Non enim praepostera diligentia vita homini adempta iudice restitui potest: & potius a probatione, quam ab executione incipendum est. *l. 1. de executio. rei iudic. lib. 7. C. tit. 13. §. Non t. diffitemur tamen, sapius hos latrunculos summarie & de plano animaduertere debere in latrunculos, & reos suæ iurisdictionis: imo & expedita fieri, & ea ratione demandata cura est, vel ad pacandam seditionem, vel ad tollendam prouocandi & euadendi scelestissimi hominibus occasionem. Verum constare debet primum sceleris esse reos, vel quod deprehendantur in scelere, vel testimonia plana & dilucida sint, quæ non possunt suppleri villo modo clausula illa, vt de plano & summarie procedatur. §. 1. *Et ibi gl. in verb. summarie fuisse docet. tit. quomodo in la. maiest. crim. proceden. sit. in extr. au. gan. post. v. sam. feudorum, vt nos alibi, Deo fauente, docebimus. in tit. de iudicis, dum de ordine iudiciorum agitur.***

11 ¶ Leges iurisdictionis magistri equitum, seu Conestabuli, & tribunorum militum, quæ iure Gallico ex constitutionibus re-

gum desinuntur, vide constitutiones regias in tom. 2. Rubric. rubri. de iurisdictione du. Constable, & seq. docentur constitutione Iohannis regis Galliarum. Cautum itaque, magistrum equitum cognoscere de apparitoribus, armorum, quos vocant *sergenz, d'armes*, si illi conueniantur actione personali, non etiam si agant. Similiter & de causis ius dicere tribunorum seu mareschallorum, & eorum subpraefectorum, si in acie sint & conueniantur actione personali, non autem si ipsi agant. Porro ad curiam magistrum equitum, & quatuor tribunorum, quæ notione habet Lutetiae in menta matmorea, res bellicæ pertractandæ referuntur, omnia crimina parata per milites, qui sub signis & numeris militum regis, siue ii sint equites, siue pedites, in acie vel stationibus, seu praedictis existentes: causæ captiuorum belli, & redemptionum eorundem, de præda, & aliis bellicis negotiis. Si quidā stipendiarii contumaces sint in praepositos, siue ii ordinibus relictis, sine commea exercitum reliquerint. Si praepositi numeris stipendiariis, ex ordinibus abiciant sine causa, prius in scriptos. De negotiis quæ suboriuntur contra exploratores, proditores, transfugas, desertores militiae: de causis & litibus maxime personalibus, quæ sunt inter admissarios, dictos *huissiers*, & faciales, tubicines, & alios milites, de rebus militariis, vel occasione militiae: de deductionibus civitatum, castrorum, vel oppidorum ex incuria vel perfidia praepositorum: de contumacia eorum, qui in euocatione militiae non ad sunt, vocant *desaillans au ban* & *arriere ban*. De solutione stipendorum militum: de criminibus quæstorum militarium circa solutionem stipendorum: de delictis & concussionibus latrunculatorum, mareschallorum, vel subpraefectorum, & apparitorum eorum: & de controuersis, quæ inter eos oriuntur ob depositionem seu exauctorationem ab officio. Item de codicillis gratiæ, quæ militibus vel quæstoribus dantur ob commissum delictum militare, vel circa militiam.

De Collegiis militum. Cap. 19.

1 De Collegiis remissive.

Sed t hæc hæcenus de personis, & rebus militaribus dicta sint. Supererat, vt pro superioris libri implenda fide, hoc loco de collegiis, & personarum, ob illa, nomenclatura ageremus. Ceterum paulo antea dum de personis a rebus sacris distinctis tractarem, expedita est hæc pars proprio capite de collegiis: & de militum sodalitiis sacris Melitenis Hierosolymitanorum, & aliorum dictum est. Quocirca non recantabimus hic eadem, sed ad alia me transferam.

K k 2

Syntagmatis iuris vniversi libri decimonomi, & secundæ partis eiusdem, Finis.